

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. c)
Istorie
Simulare pentru elevii clasei a XII-a

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „Pentru aprecierea nivelului de dezvoltare a societății românești dintre Carpați și Dunăre [...] o deosebită importanță o prezintă Diploma prin care regele Ungariei Bela al IV-lea dăruia în 1247 Cavalerilor Ioaniți *Țara Severinului*. [...] Din Diplomă [...] reiese că principalele ramuri ale economiei erau: agricultura, creșterea vitelor și pescuitul. Pentru agricultură și stadiul ei de dezvoltare un indiciu îl constituie mențiunea în diplomă a semănăturilor și morilor. Numărul acestora va fi fost destul de mare și, prin urmare, agricultura destul de dezvoltată ca să merite o mențiune specială în diplomă. Datorită condițiilor naturale optime, creșterea vitelor și oilor ocupa un loc important în economia vremii [...].

Se menționează existența de *cnezate* și *voievodate* românești, care, deși dependente de regatul maghiar, se bucurau de o oarecare autonomie în cadrul ierarhiei lui administrative. [...] Din Diplomă rezultă că formațiunile politice de la sud de Carpați existau cu mult înainte de 1247. Cât privește voievodatul lui Litovoi în *Țara Severinului* și al lui Seneslau, în «Cumania» (Muntenia), se preciza că ei vor stăpâni în acele locuri, așa cum au stăpânit și mai înainte. [...] Diploma din 1247 reflectă un stadiu avansat de organizare a formațiunilor statale românești. [...] Pe lângă mențiunea unor episcopate și arhiepiscopate [...], găsim date despre existența unor cete militare, care constituiau aparatul războinic al cnezilor români.” (Șt. Ștefănescu, *Istoria medie a României*)

B. „Ioaniții primeau de la regele Ungariei «întreaga Țară a Severinului, împreună cu cnezatele lui Ioan și Farcaș până la râul Olt cu excepția țării cnezatului voievodului Litovoi». Numită și *țara Lytua*, această ultimă formațiune politică rămânea, pe mai departe, pe seama românilor «așa cum au stăpânit-o aceștia și până acum» [...]. Principalele condiții ale contractului încheiat între cavaleri și rege erau stabilite în felul următor: suveranul urma să primească jumătate din foloasele, veniturile și slujbele din *Țara Severinului* și din cele două cnezate menționate, ale lui Ioan și Farcaș, cealaltă jumătate urmând să revină cavalerilor ioaniți [...]. Voievodului din «țara Lytua» îi erau impuse obligații militare în folosul cavalerilor; reciproc, aceștia din urmă se îndatorau, pe cât le va fi stat în putință, să îi ajute pe români. [...] În condiții similare celor stabilite pentru «Țara Severinului» și «țara Lytua» cavalerilor ioaniți le era concedată «toată Cumania, de la râul Olt și munții Transilvaniei..., în afară de țara lui Seneslau, voievodul românilor, pe care am lăsat-o aceloră, așa cum au stăpânit-o și până acum.»”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți, din sursa **B**, un spațiu istoric primit de cavalerii ioaniți. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa **A**. **2 puncte**
3. Menționați doi conducători ai formațiunilor locale din spațiul românesc la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că românii au îndatoriri militare față de ioaniți. **3 puncte**
5. Scrieți, din sursa **A**, două informații care se află într-o relație cauză-efect, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice desfășurate în spațiul românesc extracarpatic, în secolul al XIV-lea. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a unei instituții centrale din spațiul românesc în secolul al XVIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„La Cernăuți, se constituie un comitet revoluționar, alcătuit din revoluționarii ce trecuseră Carpații, care întreține o strânsă legătură cu comitetul constituit la Iași, din care făceau parte membrii cei mai marcanți ai opoziției. [...] Deși grija de a evita intervenția armată impunea, în continuare, moderație în desfășurarea acțiunilor și în formularea cererilor, pe măsură ce revoluția a cuprins întreg teritoriul românesc, latura națională devine dominantă. [...] Vasile Alecsandri și Costache Negri îi comunică lui N. Bălcescu «dorința» lor [...] care este «Unirea cu Valahia sub un singur guvern și sub aceeași constituție» [...]. Gh. Ghica îl anunța pe C. Negri că oamenii din Iași se ocupă de redactarea constituției și [...] îi comunică opinia cu privire la unirea celor două Principate. [...] P. Mavrogheni, comunicându-i tot lui C. Negri dorința de a face pentru Moldova o constituție similară cu cea pe care o vor proclama cei din Țara Românească, sublinia ca nicio diversiune nu-i va putea distra de la înfăptuirea țelului suprem al Unirii.

În acest spirit [...], în august 1848, este redactat de către M. Kogălniceanu, documentul intitulat *Dorințele partidei naționale în Moldova*, expresia dezideratelor programatice formulate în Principate. Neavând un caracter oficial, programul a putut include acele cerințe care, din rațiuni tactice, nu au putut fi formulate nici în *Petiția proclamație* și nici în *Proclamația* din Țara Românească. [...]

Pronunțându-se pentru unirea Moldovei cu Țara Românească - act apreciat drept «cheia boltii fără de care întreg edificiul național s-ar prăbuși», programul formulează principiile în conformitate cu care urma să se constituie statul român modern: autonomia deplină, egalitatea drepturilor civile și a celor politice, adunare obștească alcătuită din reprezentanți ai tuturor stărilor societății - din rândul cărora va fi desemnat și domnul - responsabilitate ministerială, libertatea tiparului, libertatea individuală [...], secularizarea averilor mănăstirești, desființarea rangurilor și a privilegiilor, eliberarea și împroprietărirea țăranilor prin despăgubire.”

(Gh. Platon, *Istoria modernă a României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți spațiul istoric în care a fost adoptată *Proclamația*, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o caracteristică a comitetului revoluționar din Cernăuți. **2 puncte**
3. Menționați programul revoluționar elaborat în august 1848 și pe autorul acestuia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la legea fundamentală. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la principiile propuse pentru viitorul stat român, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia proiecte politice din secolul al XVIII-lea au contribuit la constituirea statului român modern. (Se punctează relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre ideologii și practici politice în secolul al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două caracteristici ale democrației din Europa în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- menționarea a două ideologii totalitare europene și precizarea unei asemănări între acestea;
- prezentarea unei practici politice utilizate de regimul totalitar în România;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul practicilor politice democratice în evoluția României în a doua jumătate a secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.